

Metodyka prowadzenia doświadczeń

Doświadczenia prowadzono według metodyk oraz zaleceń zawartych w doborach odmian opracowanych przez COBORU w Słupi Wielkiej. Są to doświadczenia proste (jednoczynnikowe) zakładane w trzech powtórzeniach.

- **lubin wąskolistny**: obsada roślin na 1 m² dla odmian niesamokończących 100 szt., a dla odmian samokończących 120 szt.
- **lubin żółty**: obsada roślin na 1 m² dla odmian niesamokończących 90 szt., a dla odmian samokończących 120 szt.
- **bobik**: obsada roślin na 1 m² dla odmian niesamokończących 50 szt., a dla odmian samokończących 70 szt.
- **groch siewny**: obsada roślin na 1 m² dla odmian średniowysokich 110 szt., a dla odmian wysokich 100 szt.
- **soja**: obsada roślin na 1 m² 70 szt.

Cechy rolnicze i użytkowe ujęte w tabelach, w dalszej części publikacji, podane są w skali 9°.

9 – oznacza stan najlepszy

1 – oznacza stan najgorszy

Wyniki charakteryzujące podstawowe cechy gospodarcze odmian przedstawione zostały w formie tabelarycznej.

Bobik

Uwagi ogólne

W krajowym rejestrze znajduje się obecnie 15 odmian, które w zależności od ich cech morfologiczno-użytkowych można podzielić na trzy grupy: 6 odmian niesamokończących o niskiej zawartości tanin, 8 odmian niesamokończących o podwyższonej zawartości tanin i 1 odmiana samokończąca

Doświadczenia z bobikiem w woj. warmińsko mazurskim realizowane były w SDOO Wróćkowo oraz ZDOO Ruska Wieś, do opracowania dołączono wyniki z doświadczenia przeprowadzonego w SDOO Krzyżewo w woj. podlaskim. Badano 9 odmian bobiku podzielone na dwie grupy:

I grupa - 8 odmian niesamokończących

II grupa - 1 odmiana samokończąca

Doświadczenia założono w 3 powtórzeniach. Powierzchnia poletka do zbioru wynosiła 16,5 m².

Wyniki uzyskane w 2021 roku przedstawiono na tle średniej krajowej wg COBORU.

W doświadczeniach stosowano chemiczną ochronę roślin w zakresie zwalczania chwastów jak również szkodników. Stosowane preparaty znajdowały się w oryginalnych opakowaniach i były zarejestrowane w Polsce.

Wyniki doświadczeń.

W ostatnim roku uzyskane plony bobiku w SDOO Wróćkowo i w ZDOO Ruska Wieś były niższe w stosunku do roku ubiegłego, natomiast w SDOO Krzyżewo odmiany plonowały lepiej niż w sezonie 2020. Wśród odmian na szczególną uwagę zasługują niesamokończące: Bobas, Albus, Capri oraz samokończąca Granit. W poszczególnych doświadczeniach najwyższymi plonującymi odmianami były: we Wróćkowie- Fernando, Domino, Bobas i Albus, natomiast w Ruskiej Wsi- Fanfare, Capri i Apollo, a w Krzyżewie- Apollo, Capri i Fanfare. We wszystkich doświadczeniach powyżej wzorca plonowała samokończąca odmiana Granit. Najwyższą masę tysiąca nasion (MTN) osiągnęły odmiany Apollo i Fanfare, a najniższą (MTN) cechowała się Granit.

Tabela 1.

Bobik. Odmiany badane. Rok zbioru: 2021

Lp.	Odmiana	Kod kraju pochodzenia	Rok wpisania do Krajowego rejestru *	Rok włączenia do LOZ	Hodowca (jednostka prowadząca hodowlę zachowawczą lub dla odmian zagranicznych krajowy przedstawiciel)
odmiany niesamokończące					
1.	Albus	PL	2002		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; PL- 99-307 Strzelce
2.	Bobas**	PL	2002		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
3.	Amigo	PL	2016		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; PL- 99-307 Strzelce
4.	Fernando	PL	2016	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; PL- 99-307 Strzelce
5.	Fanfare**	DE	2017	2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
6.	Apollo**	DE	2018		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
7.	Capri**	DE	2018	2020	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
8.	Domino	PL	2020		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; PL- 99-307 Strzelce
odmiany samokończące					
9.	Granit**	PL	2006	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; PL- 99-307 Strzelce

* - według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do Krajowego rejestru w Polsce”

**- odmiany wysokotaninowe

Tabela 2.

Bobik. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2021

Miejscowość	SDOO Wróćkowo <i>pow. Olsztyn</i>	ZDOO Ruska Wieś <i>pow. Elk</i>	SDOO Krzyżewo <i>woj. podlaskie</i>
Kompleks rolniczej przydatności gleby	pszenny dobry	pszenny dobry	żytni bardzo dobry
Klasa bonitacji gleby	III b	IV b	III b
pH gleby w <i>KCl</i>	6,9	6,3	6,5
Przedplon	pszenica jara	żyto ozime	jęczmień ozimy
Data siewu	12.04.	12.04.	09.04.
Obsada nasion (<i>szt./m²</i>)	50; 70	50; 70	50; 70
Data zbioru	13.08.	10.08.	12.08.
Nawożenie mineralne			
N (<i>kg/ha</i>)	20	30	18
P₂O₅ (<i>kg/ha</i>)	40	35	60
K₂O (<i>kg/ha</i>)	90	80	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (<i>nazwa</i>)	Maxim 25 FS		
Herbicyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Wing P 462,5 EC (2,5l) Boxer 800 EC (1,5l) Fusilade Forte 150 EC (1,6l)	Wing P 462,5 EC (2,5l) Boxer 800 E (1,5l) Agil-S 100 EC (1,2l)	Wing P 462,5 EC (4l) Fusilade Forte 150 EC (0,7l)
Insektycyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Mospilan 20 SP (0,2kg) Karate Zeon 050 CS (0,1l)	Mospilan 20 SP (0,2kg) Bulldock 025 EC (0,3l)	Mospilan 20 SP (0,2kg)
Inne zabiegi			
Inne zabiegi (<i>nazwa</i>)	Nitragina	Nitragina	Nitragina

Tabela 3.

Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2021

Lp.	Wyszczególnienie	Wróćkowo	Ruska Wieś	Krzyżewo
1.	Termin początku kwitnienia (data)	09.06.	11.06.	09.06.
2.	Termin dojrzałości technicznej (data)	29.07.	03.08.	03.08.
3.	Wysokość roślin (cm)	87	89	90
4.	Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia (skala 9°)	9	9	9
5.	Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	9	8,1	8,5
6.	Masa 1000 nasion (g)	445	499	479
7.	Wilgotność nasion podczas zbioru (%)	15,4	18,4	20,8
8.	Plon nasion (przy wilgotności 14%) dt/ha	<u>35,7</u>	<u>28,5</u>	<u>47,1</u>

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Bobik. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2021*przy wilgotności nasion 14%*

Lp.	Odmiana	Wróćkowo	Ruska Wieś	Krzyżewo	średnia z kraju wg COBORU
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>		<u>34,9</u>	<u>28,5</u>	<u>46,4</u>	<u>41,2</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>					
1.	Albus	104	94	101	96
2.	Bobas*	114	97	95	96
3.	Amigo	91	87	96	93
4.	Fernando	110	84	89	95
5.	Fanfare*	86	101	103	104
6.	Apollo*	85	108	105	103
7.	Capri*	101	117	104	107
8.	Domino	109	91	93	98
<i>odmiany samokończące</i>					
9.	Granit*	107	107	108	97

Wzorzec w 2021 roku – średnia z wszystkich odmian

*- odmiany wysokotaniowe

Tabela 5.

Bobik. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2021; 2020; 2019

przy wilgotności nasion 14%

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Lata				
			2021	2020	2019	2020-2021	2019-2021
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>			<u>36,6</u>	<u>59,2</u>	<u>32,9</u>	<u>47,9</u>	<u>42,9</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>							
1.	Albus	3	100	90	89	95	93
2.	Bobas*	3	102	103	99	103	101
3.	Amigo	3	91	97	92	94	93
4.	Fernando	3	94	101	95	98	97
5.	Fanfare*	3	97	111	112	104	107
6.	Apollo*	3	99	107	99	103	102
7.	Capri*	3	107	103	94	105	101
8.	Domino	2	98	95	-	97	-
<i>odmiany samokończące</i>							
9.	Granit*	3	107	99	125	103	110
Liczba doświadczeń			3	3	3	6	9

Wzorzec w 2021 średnia z wszystkich odmian

*- odmiany wysokotaninowe

Tabela 6.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2021; 2019-2021

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wysokość roślin (cm)		Początek kwitnienia (kolejny dzień roku)		Dojrzałość techniczna (kolejny dzień roku)		Masa 1000 nasion (g)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
<u>Wzorzec (skala 9°)</u>			<u>89,0</u>	<u>104</u>	<u>161</u> <u>10.06.</u>	<u>157</u> <u>06.06.</u>	<u>213</u> <u>01.08.</u>	<u>219</u> <u>07.08.</u>	<u>464</u>	<u>529</u>
<i>odmiany niesamokończące</i>										
1.	Albus	3	-5	-5	0	0	1	1	-5	-27
2.	Bobas*	3	0	7	1	1	1	1	13	0
3.	Amigo	3	-5	-2	1	1	1	1	10	11
4.	Fernando	3	-2	0	0	0	1	1	-8	-20
5.	Fanfare*	3	0	0	-1	-1	1	0	22	20
6.	Apollo*	3	2	1	-2	-1	-2	-1	29	32
7.	Capri*	3	4	2	-2	-1	-3	-2	-9	9
8.	Domino	2	7	-	1	-	2	-	-1	-
<i>odmiany samokończące</i>										
9.	Granit*	3	-2	-10	0	0	-2	-2	-17	-16
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	9

Wzorzec w 2021 średnia z wszystkich odmian

*- odmiany wysokotaninowe